

Vlaamse Gewestraad

ZITTING 1975-1976

11 JUNI 1976

VRAAG OM ADVIES

— van mevrouw R. DE BACKER - VAN OCKEN,
Minister van Vlaamse Aangelegenheden —

betreffende het wetsontwerp tot wijziging van de wet van
22 juli 1970 op de ruilverkaveling van landeigendommen uit kracht van de wet

VERSLAG

namens de Commissie plaatselijke en gewestelijke aangelegenheden
uitgebracht door de heer J. DE SERANNO

DAMES EN HEREN,

Uw commissie heeft — op verzoek van Minister R. De Backer-Van Ocken, Minister van Vlaamse Aangelegenheden, — grondig de vraag om advies besproken betreffende het wetsontwerp tot wijziging van de wet van 22 juli 1970 op de ruilverkaveling van landeigendommen uit kracht van de wet.

Zie :

35 (1975-1976) :

— Nr. 1 : Vraag om advies

Samenstelling van de Commissie :

Voorzitter : de heer E. Cooreman.

Leden : de heer J. De Seranno, mevrouw P. D'Hondt-Van Opdenbosch, de heren J. Gerits, R. Gijs, Leo Vanackere, W. Mesotten, M. Van der Aa, A. Verbist, J. Verhaegen, W. Verleysen;

J. Daems, E. Vandersmissen, L. Waltniel.

Algemene bespreking

De Minister licht haar vraag om advies toe voor de commissie. Gedurende 10 vergaderingen heeft een werkgroep, ingesteld door het Ministerieel Comité voor Vlaamse Aangelegenheden en bestaande uit kabinetsleden en ambtenaren van de betrokken Ministeries de wijziging van de wet van 22 juli 1970 op de ruilverkaveling van landeigendommen voorbereid.

Aanleiding tot de vraag om wijziging van deze wet, was dat zich in Vlaanderen bijzondere problemen voordoen voor de ruilverkaveling. Door de hogere graad van verstedelijking in Vlaanderen (ongeveer 60 procent open ruimte en slechts 50 procent voor voedselvoorziening) wordt steeds sterker aanspraak gemaakt op de open ruimten voor verschillende doeleinden.

Deze ruimte moet dus optimaal nuttig gebruikt worden en ingericht. Als instrument tot deze nuttige landinrichting heeft de ruilverkaveling, ingesteld door de wetten van 25 juni 1956 en 22 juli 1970, daartoe reeds heel wat dienst bewezen.

Zo is het besef gegroeid, dat de door de ruilverkaveling te bereiken verbetering van de agrarische structuur, gepaard kan gaan met de erkenning, en de valorisatie van daarmee samenhangende elementen zoals landschapszorg, natuurbehoud, recreatie e.d. Deze doelstelling werd reeds gedeeltelijk voorzien in de bestaande wet, maar de voorgestelde aanpassing van de wet bestaat er in hoofdzaak in dat het instrumentarium van de ruilverkaveling ook zou kunnen aangewend worden voor andere doeleinden, zoals landschapszorg, natuurbehoud, recreatie of voorbereiding van grote infrastructuurwerken (snelwegen b.v.). Uiteraard mag hierbij niet voorbijgegaan worden aan de hoofdbedoeling van de ruilverkaveling, nl. de verbetering van de agrarische structuur. De Minister besluit tenslotte dat men met deze wijziging trouwens beantwoordt aan een Europese tendens.

Een lid stelt de vraag of deze wetswijziging alleen voor Vlaanderen geldt en niet voor Wallonië.

De Minister deelt mee dat deze wetswijziging alleen toepasselijk zou zijn voor het Vlaamse gewest. Inderdaad is ruilverkaveling geregionaliseerde materie en is voor wat onderhavig wetsvoorstel betreft een verschillend gewestelijk beleid verantwoord. Derhalve is de Gewestraad bevoegd, luidens artt. 4 en 5 van de wet van 1 augustus 1974, advies uit te brengen.

Hetzelfde lid, dringt erop aan dat de drie minister-comités gezamenlijk een ontwerp zouden indienen, dat, vanzelfsprekend na advies van de drie gewestra-den, als een gezamenlijk voorstel wordt ingediend bij de wetgevende kamers.

Aldus, zal volgens dit lid, het ontwerp een grotere kans maken.

Een lid merkt op dat deze materie zodanig territoriaal is bepaald dat men zich best een verschillende wetgeving kan indenken in beide gewesten.

Een ander lid stelt dat men naar een techniek moet zoeken die enerzijds geen conflicten meebrengt, maar anderzijds toch ook een verschillend beleid mogelijk maakt in de verschillende gewesten.

Een lid raakt het probleem aan van de toepassing van verschillende wetgevingen op de ruilverkavelingen gelegen op de taalgrens.

Tenslotte is de commissie het erover eens dat deze wijzigingen alleen van toepassing zouden zijn op het Vlaamse gewest, zoals bepaald in artikel 1 van de wet van 1 augustus 1974.

De commissie meent derhalve dat een artikel moet worden ingelast dat luidt als volgt :

“Deze wet is van toepassing op de ruilverkavelingen van landeigendommen uit kracht van de wet, voor zo ver deze gelegen zijn in het Vlaamse gewest”.

Artikelsgewijze bespreking

Artikel 1

Na toelichting van de Minister over de bedoeling van deze wijziging, reeds uiteengezet bij de algemene toelichting, neemt de commissie eenparig de wijziging aan, voorgesteld bij lid 3 van artikel 1.

Op de vierde lijn van dit artikel wordt door de Minister een tekstverbetering voorgesteld : na de woorden " met aanleg en verbetering van " de woorden invoegen " wegen, met " .

Ten aanzien van de voorgestelde wijziging in artikel 1, lid 4, maakt een lid bezwaar tegen het vervangen van de woorden " door de wijzigingen in de landinrichting " vervangen door de woorden " door de wijzigingen in de perceelstoestand " .

Het betrokken lid argumenteert dat landinrichting inderdaad een geheel van maatregelen beoogt ter ontwikkeling van de economische, sociale en culturele functie van het platteland. Welnu, de maatregelen bedoeld in het laatste gedeelte van artikel 1, vierde lid, zijn maatregelen van sociale en economische aard. Daarom moet het woord " landinrichting " behouden blijven.

Verschillende leden beamen deze argumentatie, en de commissie besluit deze tekstwijziging ongunstig te adviseren.

Art. 2

Verschillende leden stellen de vraag of het schrappen van artikel 2 van de wet van 22 juli 1970 niet het gevaar oplevert dat alle gronden in aanmerking kunnen komen voor ruilverkaveling. Ze formuleren uitdrukkelijk voorbehoud voor wat zij " een aanzienlijke machtsuitbreiding " van de bevoegde Minister noemen. Zij onderstrepen dat de ruilverkaveling en de landinrichting moeten doorgevoerd worden in het kader van de ruimtelijke ordening.

De Minister betoogt dat het juist de bedoeling is om de bestemmingen, zoals landschapszorg, natuurbehoud, recreatie e.d. , die door de ruimtelijke ordening aan het gebied werden gegeven mede door middel van de ruilverkaveling als zodanig te verwezenlijken. Machtsmisbruik acht zij onwaarschijnlijk, gezien de structuur in de verschillende lichamen die de ruilverkaveling voorbereiden en tot stand brengen, en gezien de ingebouwde rechtszekerheid voor de betrokkenen.

Het lid blijft erbij dat vaak de lokale bestuurders bij de bevolking als verantwoordelijk worden gesteld, voor technocratische oplossingen, uitgedokterd door comités, die onvoldoende de stem horen van o.m. de betrokken gemeentebesturen. Andere leden zijn het daarmee eens.

De commissie keurt uiteindelijk de voorgestelde wijziging goed, met die reserve dat de ruilverkaveling in 't algemeen zou betrekking hebben op het " landelijk gebied ", zoals bedoeld in de planologische voorschriften van het koninklijk besluit van 28 december 1972.

Art. 3

In aansluiting met hetgeen ten aanzien van de vertegenwoordiging van de plaatselijke besturen werd gezegd bij artikel 2, wordt hier door verschillende leden opgemerkt dat bij de uitvoering van dit artikel zou gestipuleerd worden dat bij deze " coördinatiecommissie " 3 vertegenwoordigers van plaatselijke besturen zouden worden opgenomen, ten einde ook de inbreng van plaatselijke problemen vanuit verschillende gezichtspunten mogelijk te maken.

Een ander lid stelt voor dat duidelijker wordt gestipuleerd dat de Koning de samenstelling van de commissie bepaalt maar dat de minister de leden aanduidt en vervolgens advies vraagt. De voorgestelde wijziging wordt aangenomen mits deze interpretatie.

Art. 4

De commissie stelt voor hier in de voorgestelde wijziging bij het tweede lid van artikel 12, de woorden " of Staatssecretaris " weg te laten.

Een lid stelt vervolgens dat de in artikel 12 voorziene twee leden aangeduid door de provinciale landbouwkamers nu ingevolge de uitbreiding van het comité nog sterker in de minderheid komen. De Minister deelt deze mening niet. Het lid meent dat een voldoende sterke inbreng van het betrokken beroepsmilieu moet mogelijk blijven. Hij stelt daarom voor het aantal vertegenwoordigers uit de landbouwkamers van 2 op 4 te brengen. De commissie gaat hiermee akkoord. Beide amendementen worden aangenomen.

Art. 5

Bij artikel 5 wordt een tekstverbetering voorgesteld : op de tweede lijn van het voorstel vallen de woorden : " eventueel vervangen door hun plaatsvervangers " weg. De commissie stemt eenparig de voorgestelde wijziging goed.

Art. 6

Hier wordt eveneens een tekstverbetering voorgesteld.

Het woord vruchtgebruikers wordt geschrapt en vervangen door de woorden " en gebruikers " . Gezien de definitie van artikel 3 van de wet, zijn in deze term immers alle soorten gebruikers (vruchtgebruikers, cijnspachters en opstalhouders enz.) begrepen.

De voorgestelde wijziging wordt eenparig aangenomen.

Art. 7

De voorgestelde wijziging wordt eenparig aangenomen.

Art. 8

Bij dit artikel wordt ook een tekstverbetering aangebracht. I.p.v. de voorgestelde wijziging meent de commissie dat volgende tekst beter is : " Het comité laat de bij artikel 1, derde en vierde lid, bedoelde werken uitvoeren " .

De motivering is dat de werken bedoeld in het vierde lid van artikel 1 slechts met instemming van de belanghebbenden mogen worden uitgevoerd. Deze tekstverbetering wordt eenparig aangenomen.

Art. 9

Een lid meent dat de voorgestelde afhouding van 3 procent aan de hoge kant is. Behalve dit procent kunnen reeds gronden voor landinrichtingen wettelijk opgenomen worden in het openbaar domein ter gelegenheid van de uitvoering van wegen en waterlopen. Anderzijds kunnen bos- en natuurgebied in privé-bezit bijdragen tot de landschapsverzorging en het natuurbehoud. Vermits men bovendien dit procent — indien noodzakelijk voor de beoogde doelstelling — toch kan overschrijden, wordt door de commissie een afhouding van maximaal 2 procent aanzien als voldoende.

De commissie wil in fine van de voorgestelde wijziging nog een tekstverbetering aanbrengen. Na de woorden " toewijzen aan " worden de woorden " één of verschillende openbare instellingen " vervangen door de woorden " het Rijk of één of verschillende openbare besturen of openbare instellingen " .

De aldus voorgestelde wijziging wordt samen met de amendementen en tekstverbeteringen eenparig goedgekeurd.

Art. 10

Hier wordt in de voorgestelde wijziging ook een tekstverbetering voorgesteld op de tweede lijn. De woorden " tot de andere maatregelen tot " worden geschrapt en vervangen door de woorden " van de " .

Art. 11

De voorgestelde wijziging wordt eenparig aangenomen.

* * *

De commissie keurt vervolgens eenparig het hiernavolgend ontwerp van motie goed.

De Verslaggever,

De Voorzitter,

J. DE SERANNO

E. COOREMAN

ONTWERP VAN MOTIE

inzake de

VRAAG OM ADVIES

— van mevrouw R. DE BACKER - VAN OCKEN,
Minister van Vlaamse Aangelegenheden —

betreffende het wetsontwerp tot wijziging van de wet van 22 juli 1970
op de ruilverkaveling van landeigendommen uit kracht van de wet

MOTIVERING EN TOELICHTING

De Vlaamse Gewestraad :

overwegende :

- § 1. dat thans nog slechts 50 procent van de beschikbare bodemoppervlakte in het Vlaamse gewest wordt aangewend voor de voedsel - voorziening;
- § 2. dat door de hoge graad van verstedelijking er in Vlaanderen steeds sterker aanspraak wordt gemaakt op de beschikbare open ruimten, en dit voor verschillende doeleinden;
- § 3. dat de mogelijkheid en de behoefte bestaan, om de door de ruilverkaveling te bereiken verbetering van de agrarische structuur te laten gepaard gaan met de erkenning en de valorisatie van daarmee samenhangende elementen als landschapszorg, natuurbehoud, recreatie en voorbereiding van grote infrastructuurwerken;

§ 4. dat zowel in de voorbereidings- als in de realisatiefase van de aldus ruim opgevatte ruilverkaveling de inbreng van de verschillende betrokken deskundige instanties, geïnteresseerden en belanghebbenden in voldoende mate moet verzekerd zijn;

§ 5. dat de met het oog op de verwezenlijking van de aldus opgevatte ruilverkaveling een bijkomende afhouding van landbouwgrond beperkt moet blijven;

BESCHIKKINGEN :

adviseert :

- § 1. aan de wet van 22 juli 1970 op de ruilverkaveling van landeigendommen uit kracht van de wet een nieuw artikel toe te voegen dat luidt als volgt :

“ Deze wet is van toepassing op de ruilverkavelingen van landeigendommen uit kracht van de wet, voor zover deze gelegen zijn in het Vlaamse gewest ” ;

- § 2. het derde lid van artikel 1 van de wet van 22 juli 1970 op de ruilverkaveling van landeigendommen te vervangen door wat volgt :

“ Ruilverkaveling kan gepaard gaan met aanleg en verbetering van wegen, met waterbeheersingswerken, met grondverbeteringswerken, zoals drooglegging, bevoeiing, effening en ontginning, met werken voor water- en elektriciteitsvoorziening, evenals met werken van landschapszorg en met andere maatregelen tot landinrichting ” ;

- § 3. artikel 2 van hogernoemde wet te schrappen.

- § 4. artikel 4 van dezelfde wet aan te vullen met een derde lid dat luidt als volgt :

“ Voor het bepalen van het blok vraagt de Minister van Landbouw het advies van een coördinatiecommissie waarvan de samenstelling, de bevoegdheid en de werking geregeld worden door de Koning ” ;

- § 5. in het eerste lid van artikel 12 van genoemde wet de woorden “ zeven leden ” te vervangen door “ negen leden ”.

In het tweede lid van artikel 12 van dezelfde wet de woorden “ - een lid op de voordracht van de Minister van Openbare Werken ” te vervangen door de woorden “ - een lid op de voordracht van de Minister tot wiens bevoegdheid de ruimtelijke ordening behoort ”.

In hetzelfde lid tussen de aldus gewijzigde woorden " een lid op voordracht van de Minister tot wiens bevoegdheid de ruimtelijke ordening behoort" en de woorden " - een lid op de voordracht van de Minister van Landbouw op voorstel van..." , volgende woorden toe te voegen :

" — een lid op de voordracht van de Minister die de Landschapszorg in zijn bevoegdheid heeft" ;

" — een lid op de voordracht van de Minister die het Natuurbehoud in zijn bevoegdheid heeft" ;

het voorlaatste lid van artikel 12 van dezelfde wet te schrappen;

§ 6. het vierde lid van artikel 13 van dezelfde wet wordt vervangen door de volgende bepaling :

" het kan enkel geldig beslissen wanneer de meerderheid van de leden aanwezig is. Indien na een regelmatige oproeping het comité niet in aantal is, zullen de leden opnieuw opgeroepen worden voor dezelfde agenda en beslist het comité geldig bij meerderheid van de aanwezige leden. Bij staking van stemmen is die van de voorzitter beslissend" ;

§ 7. in het eerste lid van artikel 17 van genoemde wet de woorden " mogen de eigenaars, vruchtgebruikers, cijnspachters en gebruikers, geen werken uitvoeren die de bestemming of de plaatsgesteldheid zodanig wijzigen" te vervangen door de woorden " *mogen de eigenaars en gebruikers geen werken uitvoeren die het landschap wijzigen of die de bestemming of de plaatsgesteldheid zodanig wijzigen...*" ;

§ 8. in artikel 24 van genoemde wet een eerste lid in te voegen dat luidt als volgt :

" het comité maakt een landschapsplan op" ;

§ 9. het eerste lid van artikel 25 van genoemde wet als volgt te wijzigen :

"het comité laat de bij artikel 1, derde en vierde lid bedoelde werken uitvoeren" ;

§ 10. artikel 28 van dezelfde wet aan te vullen met een derde lid dat luidt als volgt :

" het comité, na het advies van de Commissie van Advies te hebben gevraagd, mag, buiten de bepalingen van het voorgaand lid van de globale waarde van de aan ieder eigenaar of vruchtgebruiker toebehorende kavels een gedeelte afhouden, mits een ristorno in geld ten laste van de Staat. De totale oppervlakte van deze afhouding mag geen 2 procent van de globale oppervlakte van de kavels overschrijden, behoudens eensluitend advies van de Ministers die de ruilverkaveling, het natuurbehoud en de landschapszorg in hun bevoegdheid hebben, alsmede van de Minister van Landbouw. Het comité kan over de eigendoms- en gebruiksrechten van het afgehouden gedeelte beschikken om dit aan te wenden voor de maatregelen tot landinrichting zoals bedoeld in artikel 1, lid 3. Het kan dit gedeelte toewijzen aan het Rijk of aan één of verschillende openbare besturen of openbare instellingen, mits hun akkoord" ;

§ 11. artikel 56, § 1 van genoemde wet te vervangen door wat volgt :

" ten einde bij te dragen tot de verbetering van de agrarische structuur en van de landinrichting, zoals bedoeld in artikel 1, derde lid kan de Nationale Landmaatschappij het eigendoms- of gebruiksrecht verwerven van landeigendommen gelegen in de zones die door de Minister van Landbouw uitdrukkelijk worden aangewezen als vatbaar voor ruilverkaveling" ;

§ 12. artikel 57 van dezelfde wet aan te vullen
met een derde lid dat luidt als volgt :

"in afwachting dat de goederen die de Nationale Landmaatschappij voor vrij van gebruik heeft verworven, geheel of gedeeltelijk ter beschikking van het ruilverkavelingscomité worden gesteld, kunnen deze verpacht worden bij overeenkomst die van rechtswege verstrijkt na één jaar doch kan hernieuwd worden; deze verpachtingen zijn niet onderworpen aan de bepalingen van afdeling 3 van boek III, titel VIII, hoofdstuk II van het Burgerlijk Wetboek betreffende de pacht".

